TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Dnro 8408/93/21

26.10.2021

Eduskunta, Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Hallintovaliokunnan asiantuntijapyyntö 12.10.2021

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle HE 134/2021 laiksi Euroopan unionin tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta

Hallintovaliokunta on pyytänyt tietosuojavaltuutetun toimistolta asiantuntijaa kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Euroopan unionin tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta (HE 134/2021).

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Euroopan unionin tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta. Laissa annettaisiin kahta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta eli poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä sekä turvapaikka ja muuttoliikeasioita koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuutta koskevaa asetusta (poliisiyhteistyöasetus) sekä rajoja ja viisumipolitiikkaa koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuutta koskevaa asetusta (rajayhteentoimivuusasetus) täydentävät säännökset toimivaltaisista viranomaisista ja niiden pääsystä yhteiseen henkilöllisyystietovarantoon.

Esityksessä ehdotetaan suoraan sovellettavien yhteentoimivuusasetusten kansallisen liikkumavaran käyttämistä siten, että sääntelyllä mahdollistetaan toimivaltaisten viranomaisten pääsy EU:n yhteiseen henkilöllisyystietovarantoon. Ehdotetut säännökset koskevat arkaluonteisina pidettäviä biometrisia tietoja, joiden käsittely edellyttää siitä aiheutuvien riskien vuoksi täsmällistä ja tarkkarajaista sääntelyä. Toimivaltaisten viranomaisten joukko esitetään säännöskohtaisissa perusteluissa kuvatuin perustein rajattavaksi poliisiin, Rajavartiolaitokseen ja Tulliin. Pääsy olisi rajattu ainoastaan tilanteisiin, joissa se olisi välttämätöntä lainkohdassa täsmennettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Esityksessä ei ehdoteta muutoksia sääntelyyn, joka koskee kansallisiin rekistereihin tallennettujen biometristen tietojen käsittelyedellytyksiä ja luovuttamista EU:n yhteisiin tietojärjestelmiin. Yhteentoimivuusasetuksilla ja täydentävällä kansallisella sääntelyllä ei myöskään muuteta sääntöjä, jotka koskevat viranomaisten pääsyä EU:n yhteisiin tietojärjestelmiin. Näiden järjestelmien käyttöoikeudet perustuvat kunkin tietojärjestelmän oikeusperustaan ja voimassa olevaan kansalliseen sääntelyyn. Rekisteröidyn etuja turvaavat voimassa olevan tietosuojalainsäädännön mukaiset rekisteröidyn oikeudet.

Tietosuojavaltuutetun toimisto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ja lausuu esityksen henkilötietojen käsittelyä koskevin osin kunnioittaen seuraavaa.

Lausunto

Esitystä voidaan pitää perusteluna ja tarkoituksenmukaisena. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperustaa ja käsittelyn tarkoituksien rajaamista suhteessa kansallisen liikkumavaran käyttö on arvioitu oikein.

Tietosuojavaltuutetun valmisteluvaiheessa esittämät näkökannat on otettu valmistelussa hyvin huomioon.

Erityisen kiitollisena kiinnitämme huomioita esityksen taloudellisten vaikutusten arvioinnissa esitettyyn näkemykseen tarpeesta lisätä tietosuojavaltuutetun toimiston resursseja lisääntyvistä valvontatehtävistä johtuen. Lisäys on huomioitu eduskunnan käsiteltävänä olevassa esityksessä valtion talousarvioksi vuodelle 2022 (HE 146/2021 vp).

Ei muuta lausuttavaa.

Apulaistietosuojavaltuutettu Råman Jari 91204937R

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi tarvittaessa tarkistaa tietosuojavaltuutetun toimiston kirjaamosta.